

»GRONDIG BEKEKEN«

Lek_en Merwestreek

ARCHAEOLOGISCHE WERKGEMEENSCHAP
VOOR NEDERLAND

JAARVERSLAG 1996

12e JAARGANG no. 1
maart 1997

JAARVERSLAG WERKGROEP GORINCHEM

Teus Koorevaar

Gorinchem, Blijenhoek

Voorafgaand aan de bouw van een winkelcentrum in de Gorinchemse Blijenhoek vond vanaf 22 april tot 7 mei in opdracht van de Gemeente Gorinchem archeologisch onderzoek plaats onder leiding van Pieter Floore van het Amsterdamse IPP. Voor het onderzoek werden in totaal een kleine vijftig vrijwilligers ingeroosterd, waaronder scholieren van het Merewade College, Gymnasium Camphusianum en Scholengemeenschap Oude Hoven, plaatselijke vrijwilligers en AWN-leden.

Met man en macht is er gewerkt om de vaak rijke inhoud van ca. dertig beerputten te bergen met als resultaat tientallen kratten aardewerk, glas en leer. Datering grofweg 14e t/m 18e eeuw.

In de tweede week werd het opgravingsvlak verdiept en kwamen de structuren van middeleeuwse houten huizen, vlechtwerkwanden en afvalkuilen bloot.

De opgraving was een groot succes. Niet alleen wat de vondsten betreft, maar ook door de belangstelling aan de rand van de put en de prettige samenwerking tussen Pieter Floore, de gemeente Gorinchem en het legertje vrijwilligers.

De uitwerking van de vondsten door Martin Veen en Peter Vonhout zal nog wel enige tijd in beslag nemen, vooral omdat de ruimte in het voormalig Museum Dit Is In Bethlehem zeer beperkt is, waardoor het werken met meerdere mensen tegelijk wordt bemoeilijkt.

Een eerste verslag van deze opgraving is door Pieter Floore gepubliceerd in Grondig Bekeken van juni 1996.

Gorinchem, Varkenmarkt

Op 25 april, tijdens de eerste week van de opgravingscampagne aan de Blijenhoek, kwamen nog geen honderd meter verder bij ontgravingswerkzaamheden op een binnenplaats aan de Varkenmarkt kistbegrovingen bloot.

In samenspraak met de Stichting Stadsherstel en het opgravingsteam werd besloten om met een aantal vrijwilligers tussen de bedrijven door de begravingen bloot te leggen, in te tekenen en te voor nader onderzoek te verzamelen.

De in totaal 31 kistbegrovingen hebben deel uitgemaakt van begraafplaats van het klooster Bethlehem, waarvan de geestelijken in juni 1572 door de geuzen werden gevangengenomen.

Na marteling in de Blauwe Toren te Gorinchem werden zij op 9 juli 1572 in Den Briel opgehangen. Zij kwamen bekend te staan als de martelaren van Gorinchem.

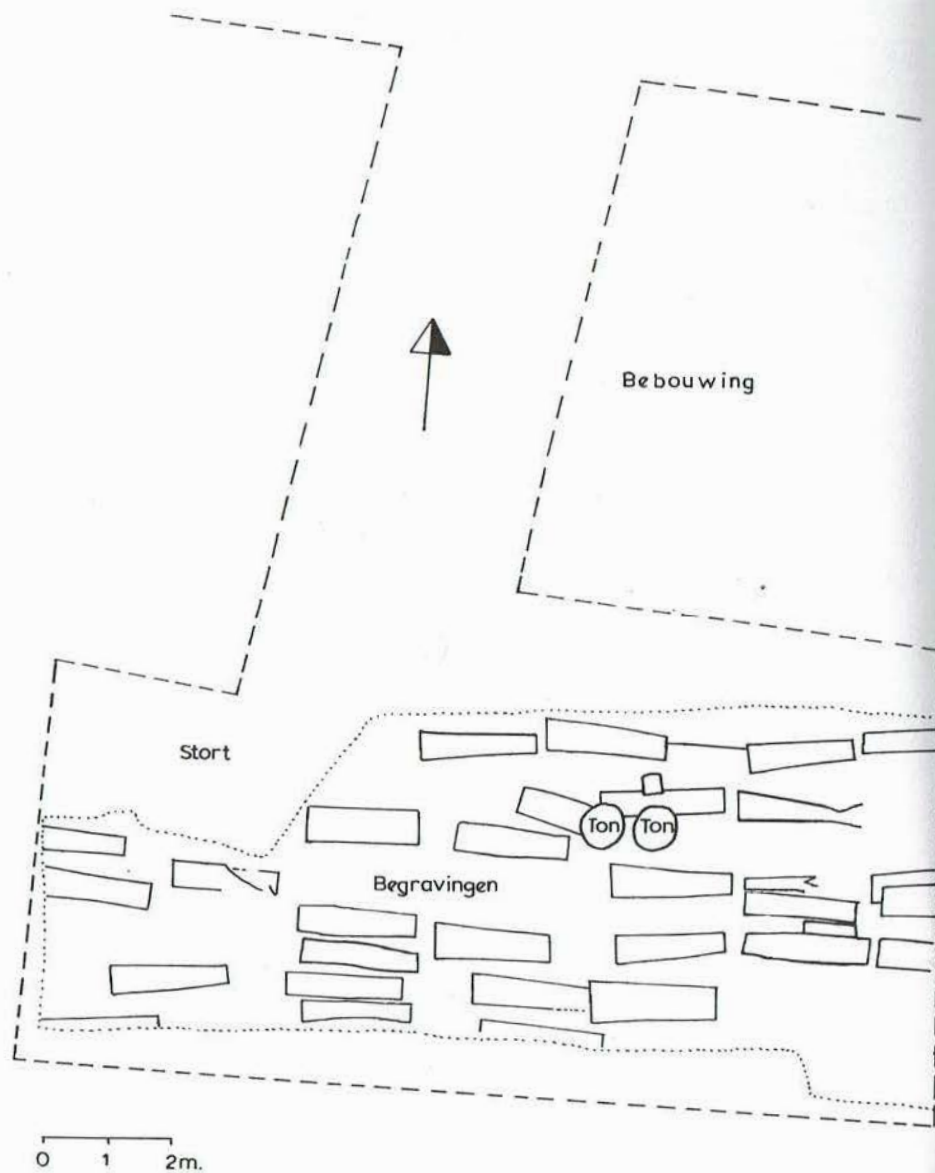
In 1579 werd het kloostercomplex geheel afgebroken en het terrein, dat werd omsloten door de Bloempotsteeg, Vijzinnenstraat, Haarstraat en Arkelstraat, werd daarna grotendeels bebouwd met uitzondering van wat nu Varkenmarkt heet.

Het opgegraven skeletmateriaal is voor onderzoek aangeboden aan het Anatomisch Laboratorium in Leiden. Zie afbeelding op volgende pagina.

Gorinchem, Dalemsedijk

Op 19 augustus werden door Ton Wijkamp tijdens graafwerkzaamheden buitendijks fundatieresten aangetroffen van het kasteel van de Heren Van Arkel. Onder leiding van Pieter Floore is daarna met een aantal vrijwilligers, waaronder leden van onze AWN-afdeling het terrein vlakgeschaafd en zijn de sporen ingemeten.

Zie ook Grondig Bekeken, december 1996 en het verslag van Pieter Floore in een van de volgende nummers.

Afb.6: Situering van de 31 kistbegravingen en twee tonputten aan de Varkenmarkt in Gorinchem. Naar de veldtekening van P. Floore.